

Cofnodion y Bwrdd wedi'u Cadarnhau

Teitl y cyfarfod: Cyfarfod Bwrdd Cyfoeth Naturiol Cymru – Cyhoeddus

---

Dyddiad y cyfarfod: Dydd Iau, 17 Mai 2018;
Canolfan Catrin Finch, Wrecsam

Aelodau'r Bwrdd yn bresennol: Diane McCrea (Cadeirydd)
Dr Madeleine Havard (Dirprwy Gadeirydd)
Andy Middleton (Cadeirydd Pwyllgor Ardaloedd Gwarchoddedig)
Paul Williams (Cadeirydd y Pwyllgor Pobl a Thaliadau Cydnabyddiaeth)
Nigel Reader
Zoë Henderson
Dr Ruth Hall
Howard C. Davies
Elizabeth Haywood
Clare Pillman (Prif Weithredwr)

Yn bresennol Gareth O'Shea (Cyfarwyddwr Gweithredol, Gweithrediadau'r De)
Catherine Love (Cyfarwyddwr Cwsmeriaid, Cyfathrebu a Gwybodaeth)
Ceri Davies (Cyfarwyddwr Gweithredol Tystiolaeth, Polisi a Thrwyddedu)
Tim Jones (Cyfarwyddwr Gweithredol, Gweithrediadau'r Gogledd)
Niall Reynolds (Cyfarwyddwr y Portffolio Trawsnewid)
Howard Davies (Pennaeth Llywodraethu a Chynllunio)
Kevin Ingram (Cyfarwyddwr Gweithredol Cyllid a Gwasanaethau Corfforaethol)
Mark Hughes (Rheolwr Perfformiad, Llywodraethu)
Bob Vaughan (Rheolwr Ffermio Tir a Rheoli Coedwigoedd yn Gynaliadwy) ar gyfer Eitem 3
Brian Pawson (Uwch-gynghorydd Amaethyddol) ar gyfer Eitem 3
Anthony Randles (Arweinydd y Tîm Rheoli Amgylcheddol) ar gyfer Eitem 2
Siân McGregor-Andrew (Swyddog Rheoleiddio Diwydiant, Gogledd Cymru) ar gyfer Eitem 2
Jenny Rees-Jones (Swyddog yr Amgylchedd, Adnoddau Dŵr) ar gyfer Eitem 2
Annie Payne (Swyddog Cynllunio Busnes a Pherfformiad Cymru)

Ysgrifenyddiaeth: Noemi Maria Donigiewicz
Rachel Rees

Cofnodion y Bwrdd wedi'u Cadarnhau

1. Busnes Safonol y Bwrdd

1. Croesawodd y Cadeirydd bawb i'r cyfarfod.

Ymddiheuriadau

2. Derbyniwyd ymddiheuriadau am absenoldeb gan Karen Balmer, Chris Blake ac Ashleigh Dunn.

Datganiadau o fuddiannau

3. Ni nodwyd unrhyw ddatganiadau o fuddiannau newydd.

2. Cyflwyniad ar Faterion Lleol

4. Ymunodd Anthony Randles, Jenny Rees-Jones a Siân McGregor-Andrew â'r Bwrdd a gwneud cyflwyniad ar faterion a gweithgareddau lleol, a oedd yn canolbwyntio ar gwmpas helaeth y gweithgareddau o fewn cylch gwaith y tîm.

5. Roedd testunau a gyflwynwyd i'r Bwrdd yn cynnwys:

- Diffyg cydymffurfio a dirwy Ystad Ddiwydiannol Llai
- Y ffyrdd mae Cyfoeth Naturiol Cymru yn canolbwyntio ar reoleiddio diwydiant
- Rhywogaethau gwarchoddedig a rhywogaethau goresgynnol gydag 800 o safleoedd y gwyddys amdanynt
- Rheoleiddio gwastraff
- Coedwig Ffossilau Brymbo, a oedd yn cael ei defnyddio fel safle gwaith dur ynghynt, sydd bellach yn atyniad i ymwelwyr o'r radd flaenaf
- Gwarchod rhywogaethau, datblygu a safleoedd adeiladu
- Amddiffyn yr amgylchedd trwy gydsyniad, megis datganiadau diogelwch ac argyfwng, asesiadau risg, rhestr o sylweddau, a chynlluniau safle a draenio

6. Gwnaeth y tîm hefyd drafod rheoli perygl llifogydd, gan dynnu sylw at wylidwriaeth ac ymdrechion staff Cyfoeth Naturiol Cymru wrth iddynt sicrhau bod y cyhoedd yn ddiogel. Mae ymchwil gan staff Cyfoeth Naturiol Cymru wedi caniatáu dealltwriaeth well o'r perygl o lifogydd llanwol, sydd yn ei thro wedi arwain at ddealltwriaeth well o lifogydd mewn cymunedau lleol, rheoli llifogydd yn y tymor hir a chynllunio rheoli tir.

7. Siaradodd y tîm am bwysigrwydd dalgylch Afon Dyfrdwy. Mae'r dalgylch yn ymestyn rhwng Cymru a Lloegr ac mae'n ffynhonnell dŵr yfed ar gyfer dros dair miliwn o bobl. Nid yw'r statws ecolegol a chadwraeth yn ffafriol ar hyn o bryd ac, felly, mae staff Cyfoeth Naturiol Cymru yn canolbwyntio ar sicrhau newidiadau cadarnhaol trwy weithio gyda nifer o bartneriaid a chyd-ddealltwriaeth o nodau amgylcheddol.

8. Trafododd y Bwrdd berthnasedd y cyflwyniad a thynnu sylw at faint o waith yr oedd ei angen i sicrhau bod y prosiectau a oedd wedi cael eu trafod yn rhedeg yn esmwyth. Nododd

Cofnodion y Bwrdd wedi'u Cadarnhau

y Bwrdd nad oedd y cyhoedd bob amser yn ymwybodol o fentrau o'r fath, ac y byddai codi ymwybyddiaeth yn gadael i bobl weld faint mae Cyfoeth Naturiol Cymru yn ei wneud i amddiffyn yr amgylchedd.

9. Trafododd y Bwrdd rannu hanesion cadarnhaol gan y gallent fod yn enghraifft berffaith o rywbeth cyffyrddadwy sy'n dangos agwedd ac ymdrechion Cyfoeth Naturiol Cymru.

10. Nododd y Bwrdd nad digwyddiadau fel y llifogydd yn Llanelwy ddylai fod y prif bethau sy'n sbarduno newid, ond bod rhagweld trafferthion posibl a bod yn rhagweithiol yn allweddol i sicrhau diogelwch ac arloesedd.

11. Diolchodd y Bwrdd i'r tîm am eu hymdrechion beunyddiol yn ogystal â'r cyflwyniad.

3. Cyfeiriad Strategol Polisi Amaethyddol a gwaith is-grŵp Fforwm Rheoli Tir Cymru ar lygredd amaethyddol NRW B B 17.18

12. Cyflwynodd Robert Vaughan a Brian Pawson y papur i'r Bwrdd, gan nodi bod gwaith is-grŵp Fforwm Rheoli Tir Cymru yn enghraifft ardderchog o'r ffyrdd newydd o weithio sy'n cael eu sefydlu ar hyn o bryd o dan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol a Deddf yr Amgylchedd. Mae meithrin cyd-ddealltwriaeth ac ymddiriedaeth rhwng partneriaid Fforwm Rheoli Tir Cymru wedi darparu amgylchedd addas ar gyfer datblygu ffyrdd newydd o feddwl ynghylch lleihau maint llygredd amaethyddol (ac yn y pen draw ceisio ei ddileu).

13. Cyflwynwyd adroddiad interim gan is-grŵp Fforwm Rheoli Tir Cymru i Ysgrifennydd y Cabinet yn gynnar ym mis Ebrill, ac fe'i cyhoeddwyd.

14. Canmolodd y Bwrdd safon uchel yr adroddiad interim a phawb a oedd yn rhan o'r gwaith o'i gyhoeddi, gan gynnwys sefydliadau partner Fforwm Rheoli Tir Cymru, yn ogystal â staff Cyfoeth Naturiol Cymru. Nododd y Bwrdd yr angen i barhau i weithio gyda ffermwyr, wrth barhau i gofio'r angen am ragor o gyngor, cymhellion, datblygu'r fenter wirfoddol a arweinir gan ffermwyr, ategu gwaith rheoleiddio, a rhagor o gydweithio ynghylch arloesedd. Mae ymgysylltu ar lefel leol yn allweddol i godi ymwybyddiaeth a lefel yr uchelgais ledled Cymru.

15. Nododd y Bwrdd fod gwaith Fforwm Rheoli Tir Cymru yn dal i fod ar gam cynnar a'i fod yn drwm o ran adnoddau, ond bod arwyddion cynnar yn awgrymu y gallai ddarparu astudiaeth achos o arferion da.

16. Gwnaeth y Bwrdd hefyd drafod y cyd-destun polisi ehangach a sut y gellid defnyddio cyfleoedd sy'n codi yn sgil Brexit i annog newidiadau cadarnhaol i'r gwaith o reoli adnoddau naturiol.

4. Papur Adrodd ar Berfformiad NRW B B 18.18 a Chyflwyniad

Cofnodion y Bwrdd wedi'u Cadarnhau

17. Cyflwynodd Clare Pillman yr adroddiad, gan nodi'r darlun cyffredinol ar ddiwedd y flwyddyn ynghyd ag uchafbwyntiau. Nodwyd y ffaith fod adrodd yn 2018–19 wedi cael ei newid i fod yn chwarterol, a chyfeiriwyd at y gwaith i wella targedau.

18. Nododd Clare Pillman bwysigrwydd y newid diwylliant a defnyddio rheoli adnoddau naturiol yn gynaliadwy i sicrhau'r newid sylweddol.

19. Byddai is-grŵp Cynllunio a Pherfformiad y Bwrdd yn helpu i sicrhau'r targedau cywir, a fyddai'n canolbwyntio ar ganlyniadau a rheoli adnoddau naturiol yn gynaliadwy, yn ogystal â chael eu hintegreiddio gyda'r gwaith o reoli risgiau. Byddai'r trosglwyddo arfaethedig yn caniatáu ar gyfer gweithredu yn 2018–19.

Cam gweithredu: Bydd Clare Pillman ac is-grŵp Cynllunio Corfforaethol a'r Bwrdd yn goruchwyllo'r gwaith o ddatblygu a chyfathrebu â rhanddeiliaid.

20. Trafododd y Bwrdd yr angen i ganolbwyntio ar y ffaith fod Cyfoeth Naturiol Cymru yn dylanwadu, yn cyflawni ac yn galluogi. Dylai targedau Cyfoeth Naturiol Cymru gael eu cydgysylltu o'i amgylch, wrth fonitro risgiau strategol, tueddiadau a'r amgylchedd i lywio strategaeth a chynllunio.

Cam gweithredu: Er mwyn llywio rowndiau cynllunio busnes yn y dyfodol, bydd y Tîm Cynllunio a Pherfformiad yn dechrau datblygu dull sy'n galluogi'r Bwrdd i ddarparu arweiniad strategol ar gyfer cynlluniau busnes blynyddol.

21. Nododd y Bwrdd ei bod yn dda gweld llwyddiannau'n cael eu rhestru yn yr adroddiad.

22. Nododd y Bwrdd hefyd ei bod yn bosibl y gallai defnyddio'r geiriad cywir fod yn anodd, ond bod rhaid inni roi sylw i gyfleu'r neges gywir.

23. Gwnaeth y Bwrdd groesawu'r adrodd chwarterol a thrafod y ffaith fod yr enghreifftiau cadarnhaol o fewn Cyfoeth Naturiol Cymru yn ysbrydoledig iawn.

24. Trafododd y Bwrdd y cam nesaf o rannu'r wybodaeth hon â Llywodraeth Cymru, yn ogystal â'i chyhoeddi o fewn yr Adroddiad Blynyddol ac ar wefan Cyfoeth Naturiol Cymru.

5. Papur Diweddariad Cyllid NRW B B 19.18

25. Gwnaeth y Bwrdd graffu ar berfformiad ariannol Cyfoeth Naturiol Cymru ar gyfer 2017–18, wedi'i gyflwyno gan Kevin Ingram.

26. Cyfanswm yr incwm oedd £211 miliwn a chyfanswm y gwariant oedd £176.3 miliwn. Felly, cyfanswm ein cyllid yw £34.7 miliwn, a fydd yn cael ei symud ymlaen i 2018–19. Rydym wedi derbyn cymeradwyaeth gan Lywodraeth Cymru i gynyddu'r cymorth grant y gallwn ei ddwyn ymlaen i 22%.

Cofnodion y Bwrdd wedi'u Cadarnhau

27. Mae union ffigurau'r adroddiad yn agored i gael eu harchwilio ac mae'n bosibl y byddant yn newid. Roedd y ffigurau cyfredol a gynhwysir yn yr adroddiad yn gywir ar 24 Ebrill 2018.

28. Rhoddodd Kevin Ingram sicrwydd i'r Bwrdd yr adroddir am unrhyw newidiadau ac adolygiad o'r alldro ar ddiwedd y flwyddyn i'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg ym mis Gorffennaf 2018.

29. Nododd y Bwrdd y newidiadau i gyllideb 2018–19 o ganlyniad i gyllid ychwanegol gan Lywodraeth Cymru. Cafodd y newidiadau hyn eu cymeradwyo gan Clare Pillman o dan awdurdod dirprwyedig oddi wrth y Bwrdd.

30. Nododd y Bwrdd y cymeradwyaethau a gyflwynwyd i Lywodraeth Cymru.

31. Gofynnwyd i'r Bwrdd adolygu a chymeradwyo Paragraff 18 yr adroddiad ariannol, sef cymeradwyo'r gwaith o ddatblygu ymarfer caffael ar gyfer cyflenwi planhigion dros gyfnod o naw mlynedd gyda gwerth amcangyfrifedig o £9 miliwn. Daeth y Bwrdd i'r casgliad fod angen gwybodaeth ychwanegol cyn rhoi cymeradwyaeth ffurfiol, a dirprwywyd y mater i is-grŵp Mentergarwch y Bwrdd er mwyn trafod ac adolygu gwybodaeth bellach wrth weithio gyda Kevin Ingram. Gofynnwyd i'r is-grŵp gyflwyno argymhelliad i gyfarfod y Bwrdd ym mis Gorffennaf er mwyn i'r Bwrdd ei ystyried a phenderfynu yn ei gylch.

Cam gweithredu: Kevin Ingram a'r Pennaeth Caffael i gynnal cyfarfod â'r is-grŵp Mentergarwch i adolygu'r dystiolaeth a ddarparwyd mewn perthynas â'r ymarfer caffael ar gyfer cyflenwi planhigion. Yr is-grŵp i gyflwyno argymhelliad ffurfiol i gyfarfod y Bwrdd ym mis Gorffennaf er mwyn i'r Bwrdd ei ystyried a phenderfynu yn ei gylch.

6. Materion Llywodraethu

Cofnodion a materion a godwyd o is-bwyllgorau statudol blaenorol ac adroddiadau eraill

32. Mae Cofnodion Cyfarfod y Bwrdd ym mis Ionawr 2018 wedi'u cyhoeddi ar wefan Cyfoeth Naturiol Cymru ac wedi cael eu rhannu â'r Bwrdd er gwybodaeth.

Y Pwyllgor Pobl a Thaliadau Cydnabyddiaeth

33. Ni roddwyd diweddariad ac nid oedd y pwyllgor wedi cyfarfod ers y cyfarfod bwrdd diwethaf, a nodwyd y cynhelir y cyfarfod pwyllgor nesaf ar 7 Mehefin.

Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg

34. Nid oedd diweddariad gan y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg gan nad oedd y pwyllgor wedi cwrdd ers y cyfarfod Bwrdd diwethaf. Mae'r cyfarfod nesaf wedi'i drefnu ar gyfer 7 Mehefin.

Cofnodion y Bwrdd wedi'u Cadarnhau

Grŵp Rheoli Perygl Llifogydd

35. Roedd diweddariad byr gan y Grŵp Rheoli Perygl Llifogydd, a rannwyd gan Madeleine Havard, gan drafod y cyfarfod nesaf a oedd wedi'i drefnu ar gyfer 21 Mai, gan nad oedd y pwyllgor wedi cwrdd ers y cyfarfod Bwrdd diwethaf.

Cyd-bwyllgor Cadwraeth Natur

36. Dywedodd Madeleine Havard wrth y Bwrdd y bydd cyfarfod nesaf y Cyd-bwyllgor Cadwraeth Natur ar 6 a 7 Mehefin 2018.

Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus

Cadarnhaodd Howard C Davies fod Cyfoeth Naturiol Cymru wedi anfon yr holl lythyrau adolygu at y cyrff cyhoeddus ledled Cymru sy'n adolygu cynlluniau llesiant. Cadarnhaodd y cadeirydd ei bod wedi ysgrifennu at Gomisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol yn ei gwahodd i gyfarfod Bwrdd. Diolchodd y Bwrdd i'r is-grŵp a oedd wedi cyfrannu at y gwaith o adolygu'r cynlluniau yn ogystal ag aelodau o staff Cyfoeth Naturiol Cymru oedd ynghlwm.

7. Unrhyw faterion eraill

37. Gofynnwyd i Annie Payne, Swyddog Cynllunio Busnes a Pherfformiad Cymru ar gyfer Cyfoeth Naturiol Cymru, a oedd yn mynychu'r cyfarfod fel sylwedydd, i drafod ei chyfraniad at y fenter Ffrind Dementia.

38. Cadarnhaodd Annie Payne ei bod wedi sefydlu rhwydwaith Ffrind Dementia ar gyfer Cyfoeth Naturiol Cymru a darparodd ddiweddariad byr ynglŷn â'r fenter.

39. Mynegodd y Bwrdd ddiddordeb mewn cael rhagor o wybodaeth ac mewn trefnu sesiwn hyfforddi Ffrind Dementia. Cadarnhaodd Annie Payne fod cyfleoedd i'r Bwrdd fynychu sesiwn hyfforddi fer neu i aelodau'r Bwrdd fynychu sesiynau mewn swyddfeydd lleol ochr yn ochr â staff Cyfoeth Naturiol Cymru.

Cam gweithredu: Yr ysgrifenyddiaeth i ystyried sesiwn hyfforddi Ffrind Dementia ar gyfer aelodau'r Bwrdd ynghylch gosod agendâu ar gyfer cyfarfodydd Bwrdd y dyfodol, a rhannu dyddiadau'r sesiynau a drefnwyd mewn swyddfeydd lleol ag aelodau'r Bwrdd.

40. Ceisiodd aelodau'r Bwrdd ragor o wybodaeth am y trefniadau ar gyfer mynychu Sioe Frenhinol Cymru a'r Eisteddfod Genedlaethol.

Cam gweithredu: Catherine Love i rannu'r cynlluniau cyfredol ag aelodau'r Bwrdd a dechrau trefnu i aelodau'r Bwrdd fynychu'r ddau ddigwyddiad, ar stondin Cyfoeth Naturiol Cymru ac fel rhan o ddigwyddiadau rhanddeiliaid perthynol.

8. Diwedd y Cyfarfod Ffurfiol

Cofnodion y Bwrdd wedi'u Cadarnhau

40. Daeth y cyfarfod i ben.

9. Adolygiadau/sylwadau gan y cyhoedd

41. Derbyniodd y Bwrdd sylw gan Christine Hugh Jones, sef ysgrifennydd yr Ymgyrch Diogelu Cymru Wledig, sydd wedi gweithio ym meysydd meddygaeth ac anthropoleg gymdeithasol.

42. Gofynnwyd i'r Bwrdd ynghylch y math o ymchwil a gweithgareddau y mae Cyfoeth Naturiol Cymru yn cymryd rhan ynddynt sy'n sicrhau bioamrywiaeth planhigion, yn mynd i'r afael â gormod o amonia a nitrogen, ac yn rhoi sylw i ddirywiad peillwyr.

43. Atebodd Ceri Davies y cwestiwn ar ran y Bwrdd, gan ddweud y gall hi barhau â'r drafodaeth fanwl ar ôl y cyfarfod.

44. Trafododd Ceri Davies sut mae cydnabyddiaeth Cyfoeth Naturiol Cymru o newidiadau a phroblemau yn caniatáu iddo roi sylw i'r statws bioamrywiaeth cyfredol ledled Cymru. Mae hefyd yn caniatáu cydnabod lefelau peryglus o gemegion a dirywiad mewn niferoedd peillwyr.

45. Tynnodd Ceri Davies sylw at y ffaith fod Cyfoeth Naturiol Cymru wedi llofnodi Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth er mwyn cysylltu ein hymchwil ni yn well ag ymchwil amryw bartneriaid, ac i greu diwylliant lle mae gwybodaeth ac arbenigedd Cyfoeth Naturiol Cymru yn cael eu cysylltu â'r hyn mae staff yn ei wneud o ddydd i ddydd. Mae Cyfoeth Naturiol Cymru yn canolbwyntio ar gydweithio.

46. Anogodd y Bwrdd aelodau o'r cyhoedd i fanteisio ar y cyfle hwn i gwrdd a sgwrsio â'r tîm i drafod testunau ymhellach.